

voordracht geëindigd, dan begon de algemeene uittocht. Voor het wetenschappelijk deel bestaat altijd groote belangstelling."

De afdeling Rotterdam telt 358 leden. De wetenschappelijke vergaderingen worden dus door 30 pCt., de organisatorische door 2—9 pCt. der leden bijgewoond.

Ten slotte nog een vergissing: niet coll. MAJOOR, maar coll. dr. J. PEETERS uit Weert heeft het voorstel Noord-Limburg verdedigd.

Blaricum, 11 Juli 1937.

G. VAN RIJNBERK.

DE BEHANDELING MET HET AMMONIAKZOUT VAN AMANDELZUUR.

Voor het gemak van apotheekhoudende artsen levert de groothandel volgens de prijscourant: amygdalas ammonicus 50 pCt. Hiervan kan men gemakkelijk 24 G. per dag geven in een drankje.

Het is inderdaad duur, maar als het helpt niet te duur.

Velsen, 7 Juli 1937.

R. W. FIERSTRA.

MAAGKANKER, ALCOHOL EN TABAK.

Op hetgeen collega CIJFER in het *Tijdschrift* van 10 Juli schrijft, zou ik dit willen antwoorden:

1e. Op bldz. 2716 van het *Tijdschrift* van 12 Juni 1937 staat op den 6den regel van boven, dat de getallen van Tjsechoslowakije gelden voor maagkanker.

2e. Uit mijn aanvullende mededeeling in het *Tijdschrift* van 26 Juni 1937, No. 26, II blijkt, dat ook in Denemarken de sterfte aan maagkanker hoog is. Dit land neemt met Nederland en Tjsechoslowakije de laatste plaatsen in van de tabel, vermeldende het totale gebruik van alcohol per hoofd der bevolking berekend. Het gebruik is dus ook daar geringer dan in Engeland, maar de sterfte aan maagkanker is hooger dan in dat land.

3e. Ook in Engeland zullen de ouderen wel doorgaan met het gebruik van hun grootere of kleinere dagelijksche drankportie, maar de sterfte aan maagkanker blijft laag.

4e. De bevolkingsopbouw is in al die landen hetzelfde, ook daar neemt, evenals in ons land, de levensduur toe. Bij een vergelijking tusschen de landen onderling vervalt dus ook dit argument.

5e. Als de alcohol invloed uitoefent op de sterfte aan maagkanker, dan moet deze in Frankrijk schrikbarend hoog zijn, omdat men daar geregeld alcohol drinkt in groote hoeveelheden. Frankrijk neemt de eerste plaats in op de tabel (bldz. 2716, No. 24). Hoewel in dat land nog geen afzonderlijke statistiek van de sterfte aan maagkanker bestaat, zou een zóó bijzondere sterfte wel voldoende bekend zijn geraakt.

6e. Ongetwijfeld vindt in ons land clandestien bereiden van gedestilleerd plaats. Maar wanneer het werkelijke gebruik van alcohol van 50 pCt. nog zoo hoog was als 40 jaar geleden (toen 8.97 L. per hoofd, nu 1.56 L.), dan zouden deze geheime branderijen meer dan 60 miljoen liter moeten bereiden per jaar om het officieele cijfer van 1885/1889 te bereiken, gerekend op de bevolking van heden.

Aan collega GERLACH moge ik opmerken, dat ik natuurlijk mij bewust ben van het sociale gevaar, dat door alcoholmisbruik kan ontstaan. Vandaar dat ik schreef, dat ik het niet zou wagen den raad te geven het drinken van alcohol als een voorbehoedmiddel tegen maagkanker aan te raden. Echter drinkt vrijwel niemand alcohol om het aantal calorieën, dat hem hiermede wordt toegevoerd, evenmin als dat men om die reden een taartje gebruikt. Verder zal ik hier niet op ingaan, omdat anders het geheele vraagstuk der al of niet geheelonthouding zou worden aangeroerd. Hierbij treden zeer sterke persoonlijke opvattingen en overtuigingen naar voren.

Rotterdam, 11 Juli 1937.

F. A. SCHALY.